

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

§. II. Sancti cognomen ac patria: susceptum sacerdotium: præfectura in
hospitio pauperum: additum huic monasterium Ordinis Cisterciensis,
gestaque ab ipso ibidem prælatura: illius obitus ac primi ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

A *Oratio denique hæc est* : Exaudi, Domine, populum tuum tota Tibi mente subditum, et beati Martini abbatis supplicatione custodi, ut corpore et corde protectus, quod pie credit, appetat, et, quod juste sperat, obtineat. Per Dominum etc. *Ex hæcenus dictis dicendisque in dubium revocari nequit legitimus S. Martini hodierni cultus, eaque ratione ille vere dici potest, ut supra dicit Henriquezius, Sanctorum numero adscriptus : verum nescio, an id per formalem a summo Pontifice canonizationem factum sit, ac proinde quam vere Henriquezius in Fasciculo Sanctorum Ordinis Cisterciensis lib. II, distinct. 26, cap. 24 dixerit : Diploma canonizationis ejus extat Romæ in Vaticano.*

Si qua exstiterit ejusdem Vita antiqua,

9 *Exstitisse aliquam hujus sancti Abbatis Vitam, colligit Henriquezius in Menologio Cisterciensi ad hunc diem, ex adductis de eo hisce Seguinii verbis* : Unde et multis in vita et post mortem emicuit miraculis, sicut in ejus Historia legitur. *Sed nonne Historia nomine Seguinus designasse potuit proprias illius Officii Lectiones, quas, cum mihi ad manum non sint, nequeo cum ceteris Seguinii dictis ab Henriquezio relatis conferre; id tamen dicere licet, in octava ejusdem Officii Lectione, ex Manrico inferius describenda, expressam de miraculis ab eo Sancto, dum viveret, patris exstare mentionem. Adhæc, ut sit, Philippus iste Seguinus, monasterii Chalisii, seu Caroliloci, diocesis Sylvanectensis in Gallia, monachus ac Prior, vixit sæculo XVI, vivebatque etiam anno 1590, teste Carolo de Visch in Bibliotheca Scriptorum Ordinis Cisterciensis, in qua et illius elogium datur, et inter ejusdem Opuscula inedita Catalogus Sanctorum Beatorumque universi Ordinis Cisterciensis, eorumdemque Vitæ plurimæ laudantur.*

ca dudum perisse videtur.

10 *Ponamus ergo, aliquam S. Martini Bellifontani abbatis Vitam, quæ Seguinto præluxerit, vere exstitisse; nihilo minus dubium erit, cujus illa temporis, cujus fidei fuerit, cum inter S. Martini obitum, Seguinique ætatem quatuor sæcula intercesserint, quorum quoto illa Vita scripta fuerit, nescitur. Porro si qua unquam, qualiscumque illa demum fuerit, Vita exstitit, videtur a solo Seguinto visa fuisse (cum hanc ex eo solo alii laudent) ac Henriquezii tempore aut jam perisse, aut latuisse, cum ipsemet in Menologio dicat : Hujus Sancti (Martini) festività in universa Congregatione Hispanica hac die solemniter recolitur, solemnissime recoleretur, si Historiam vitæ ipsius, quam Philippus Seguintus penes se habuit, Hispani obtinere potuissent. Nec notior ea fuit Tamayo, dum ad Martyrologium suum Hispanicum hoc die annotavit : Ejus Acta penes se habuit Philippus Seguintus; sed nostrorum dispendio perierunt. Frustra igitur pro eadem obtinenda laborarem, proindeque cogor solum ea, quæ recentiores, ac in primis illustrissimus Manricus, Pacensis in Hispania episcopus, in sui Cisterciensis Ordinis Annalibus, de hoc sancto Abbate scripserunt, colligere, quantumque per monumentorum penuriam licebit, illustrare.*

§ II. Sancti cognomen ac patria : susceptum sacerdotium : præfectura in hospicio pauperum : additum huic monasterium Ordinis Cisterciensis, gestaque ab ipso ibidem prælatura : illius obitus ac primi successores.

AUCTORE
C. S.

Martinus, teste supra laudato Manrico ad annum Christi 1157, cap. 3, num. 1, fuit cognomento Cimis, genere nobilis, patria Zamorensis, jamque sacerdos, ac pio cuidam peregrinorum hospicio præfectus, dum Cisterciensia Instituta complexus est. De cognomento Cidis constat tam ex charta donationis Alphonsi VIII, alius VII, Castellæ et Legionis regis, quam ex inscriptionibus, quas suis locis recensebo. At unde id cognomen accepit, nemo explicat. Floruit quidem in Hispania post medium sæculum XI famosus bellator Rodericus, multis victoriis de Maurorum regibus relatis clarus, ab iisque voce Arabica Cid, quæ Ducem, Gubernatorem, Regulumque sonat, salutatus, unde et id cognomen retinuit : verum huic Cido unicum filium fuisse lego, ante patrem in pugna casum, duasque filias; nec existimo, censuisse Manricum, Martinum ex illius posteris fuisse, quod ex Roderici historia minime verisimile est; ac multo malo credere, Martino cognomentum Cidis aliunde obtigisse.

Cognomento Cidis fuit, gente Hispanus,

E

12 *Hinc nihil quoque habeo, quod pro ejusdem generis nobilitate confirmanda proferam, nisi quod non incongruum nobilitati patrimonium ei fuisse videatur ex iis, quæ de erecto, cui præfuit, pauperum hospicio infra dicemus. Pro Hispana illius patria favet cognomentum Cidis, seu Cid, pro natali autem solo Zamorensi tum ejusdem in Zamorensi diocesi tam ante, quam post susceptum Cisterciensium Institutum habitatio et obitus, tum in postremo illius epitaphio, suo loco recitando, Zamorensium gloria appellatio. Tamayo in Annotatis ad Martyrologium Hispanicum hoc die 7 Octobris, eundem natiuitate Gallum potius existimasse videtur, Martinus, inquit, sancti patris Bernardi discipulus, qui ex cognomento Cid origine Hispanus creditur, ab ipso sancto patriarcha cum Ægea, Bernardo et Petro Pictaviensi in Hispanias dimissus, ut Ordinem Cisterciensem inter Hispanorum militum agmina extenderet. Fortasse ejusdem opinionis fuit Bucelinus, qui verbis num. 5 relatis dicit, Martinum in tenera ætate monasticam vitam amplexum, sub S. Bernardo Claravallensi abbate tantum profecisse, ut dignissimus visus fuerit, qui in Hispanias usque mitteretur. Verum hi nituntur Seguinti loco, infra recitando, non admittendo.*

ac verisimilius patria Zamorensis, non Gallus.

F

15 *Redeo ad Manricum, de S. Martino, jam viro, ac verisimiliter tum etiam presbytero, sic prosequente : Eum locum (in quo monasterium Bellifontis postea fuit edificatum) speluncam latronum olim... primum quidem in domum orationis,*

Jam sacerdos, pioque pauperum hospicio

AUCTOR
C. S.

orationis, mox, junctis sociis, in transeuntium hospitium, commutaverat: inde Hispano vocabulo ALUERGUERIA, quod in eo peregrini suscipiuntur, vocitatum. Confratribus (sic enim vocabantur) præsidebat Martinus; illi pauperibus devote ministrabant; et erant xenodochio possessiones, de quibus pauperes Christi sustentarentur. Extat (in archivis Vallis paradisi notat in margine) Rescriptum Innocentii Papæ tertii, post septuaginta annos expeditum, quo recensitis non paucis possessionibus, hæc verba subjiciuntur: « Quæ omnia idem monasterium » (scilicet de Peleas, a loco vicino sumpto vocabulo « priusquam Cisterciensium fratrum Institutum susciperet, possidebat. » Quibus videas, et præcessisse ibi aliqualem conventum fratrum, confratrumve, quibus cura immineret peregrinorum; nec defecisse dotem pro necessariis, juxta tenorem et normam susceptæ vitæ. Hactenus ille.

inseverentibus
presidens,

14 An dictum locum fuisse olim speluncam latronum, ex sola traditione populari aut inquilinorum, an ex aliquo monumento, probare antiquo Ms. testimonio, Annalista affirmaverit, non lubet mihi divinare: sed fuisse ibidem aliquod pium peregrinorum pauperumque hospitium, habemus ex supra laudata dandaque Alphonsi VIII, aliis VII Legionensis regis charta, in qua ille Aluergueria nova de Peleis appellatur. Aluergueria enim, seu Albergueria, Hispanum vocabulum, id sonat Latine. Recte item ex allegatis Innocentii III verbis statuit, fuisse ibidem, antequam locus iste Cisterciensibus se subdidit, quemdam conventum seu pium contubernium, suis dotatum possessionibus; quorum autem potius credamus, quam piorum virorum, qui eidem hospicio vel xenodochio inserverent? Certe laudata rex Alphonsus eundem locum, dum ad Cisterciensium transit, Aluergueriam, ut dictum est, vocavit, et Martinum, veluti ejusdem præfectum primo loco nominavit, et huic addidit Confratres suos, et monachos Cistercienses (tum scilicet a Martino recens eo accitos) qui cum eo sunt, inquilens, in conventu in Aluergueria nova de Peleis. Verba lege infra a num. 17.

Zamorensis
episcopi opera

15 Pergo cum Annalista, cujus verba solum summam hic referam. Dum itaque Sanctus huic suo xenodochio, quod ipse suo ære fundaverat, auctoritate, religiose præerat, sanctioris vitæ incensus desiderio, motusque recenti exemplo monasterii Morerolensis, quod in eadem Zamorensi diocesi, sexto ab ea civitate lapide ad ripam Ezlae fluminis situm (de quo vide plura ad annum 1151, cap. 8 et sequenti) a Benedictinis Institutis ad Cisterciensia nuper transierat, Bernardum Zamoremensem episcopum convenit, flagitans, ut suam hic auctoritatem apud S. Bernardum Claravallensem abbatem interponat pro aliquot ex illius monachis e Claravalle, si fieri posset, obtinendis, quorum exempla vitæque rationem ipse cum suis æmularetur. Quod ut facilius ab episcopo impetraret Martinus, spondet, se suasque susceptam pauperum curam minime dimisuros, sed monasticam observantiam cum consuetis charitatis officiis conjuncturos.

admisso Cisterciensi
instituto, præ-
esse pergit,

16 Adhæc observat Manriens, laudatum Bernardum episcopum patriâ Gallum fuisse (Petroricensis in Aquitania dicitur apud Florez, t. XIV Hispaniæ sacræ pag. 535 et sequenti) sanctoque Bernardo familiarem. Quidquid sit de hac familiaritate, episcopus pium Viri desiderium pro-

bans, ad S. Bernardum scripsit, illiusque sanctitatem, atque exploratam in regendis subditis prudentiam, sic commendavit, ut quatuor ab eo ex ipsa Claravalle obtinuerit colonos, qui ceteris vivendi normam verbis et exemplis traderent; confirmata Martino in extruendo monasterio præfectura, quam in suo xenodochio hactenus gesserat. Hos quatuor Annalista Egeam, Gerardum, Petrum Pictaviensem ac Bernardum nominat, et post S. Martini obitum in ejusdem monasterii regimen successisse affirmat.

17 Missionem autem hanc ac monasterii initia anno 1157 intelligenda esse, probat ex sæpe laudata Alphonsi-regis charta, quam ab ipso ex monumentis monasterii Vallis-paradisi vulgatam hic subjicio. Ego Alphonsus, imperator Hispaniæ, una cum uxore mea Berengaria, grato animo et voluntate spontanea, pro Dei amore, et remedio peccatorum meorum, et ut vita nostra et successorum nostrorum, cum Dei adjutorio et Matris suæ, Virginis Mariæ, valeat melius prosperari, et devotione, quam habeo erga Martinum Cidis, quem inveni virum justum et sanctum, et gratia et devotione, quam habeo erga confratres suos, et monachos Ordinis Cisterciensium, qui cum eo sunt in conventu in Aluergueria nova de Peleis circa ecclesiam sancti Michaelis archangeli, quos inveni facientes vitam sanctam et honestam, dono et concedo prædicto Martino Cidis et confratribus suis, et monachis Ordinis Cisterciensium, quicum eo sunt in dicta Aluergueria in conventu, nunc et in perpetuum duas villas meas, quæ sunt desertæ et depopulatæ, quæ sunt in termino de Zamora, et vocantur Cubo et Cubeto.

probante ac
foundationem
augente Al-
phonso impe-
ratore Hispaniæ,

E

18 Et dono et concedo prædictas villas Martino Cidis, et confratribus, et monachis supra dictis, et successoribus eorum, jure hereditario.... Et mando prædicto Martino Cidis, et monachis, quod faciant ibi in prædicta Aluergueria unum monasterium Ordinis Cisterciensium ad honorem Virginis Mariæ, quod monasterium habeat jure hereditario in perpetuum prædictas villas cum suis terminis etc. Facta charta donationis Zamoræ, quarto Nonas Octobris, tempore, quo Guido Romanæ Ecclesiæ Cardinalis concilium in Vallisoletto celebravit, et ad colloquium regis Portugalliæ cum imperatore venit, m. clxxv. Subscriptiones regni procerum, quos plures fuisse, ait, prætermisit Manriens, suasque ad hanc chartam regiam observationes his verbis adjecit: Hinc primo videas sanctitatem Martini supra vulgarem, neque alias prædicandam a tanto principe. Videas secundo præcedentem conventum qualemcumque aliquorum confratrum probatæ vitæ, pauperibus ministrantium sub sancto Viro. Videas tertio associatos illis monachos, haud dubium, quin quos sanctus pater (Bernardus) miserat ad præsulis Zamorensis requisitionem. Denique videas designatum adventus annum, atque eo ipso monasterium mandatum construi.

cujus charta
hic datur

F

19 Hiscæ etiam nostras annotationes addamus. Recte ista observavit Manriens, si missionem a S. Bernardo excipias, quam etsi, aliunde verisimilem, ego minime negare velim, ex allegatis tamen Alphonsi verbis neque confirmare. Fuit porro Alphonsus iste ejus nominis VIII, aliis VII, Castellæ et Legionis rex, qui se Imperatorem Hispaniæ dici voluit, annoque

et illustratur,

1155

A 1153 talem coronari unguis fecit; ut apud Pagium in Critica Baronii ad eundem annum, alioque scriptores obvios videri potest. Berengarium, cuius Alphonsus ibidem meminit, Raimundi Berengarii, hujus nominis III Barcinonis ac Provinciae comitis, filiam, uxorem sibi duxerat anno 1124; cumque ipse ex Raimundo Burgundione, Gallæcie comite, natus esset, Cisterciensem Ordinem benigno prosequeretur affectu, ut Manricus ad annum 1151 jam observaverat ex Mariana lib. x, cap. 12, ubi ad propositum nostrum sequentia legere est: Bernardo Claravallensi... gentili suo in primis deditus erat (laudatus Alphonsus) eoque auctore plurima Cisterciensi familiæ monasteria extruenda curavit, ac ferme, quæ hoc tempore toto illo Hispaniæ tractu magnificentissima locupletissimaque extant.

ex qua constat, ejusdem monasterii primordia

20 De anno mandatae extructionis monasterii constat ex adscripta Æra Hispanica MCLXXV, quæ cum vulgarem Christianam annis triginta et octo præcurrat, annum Christi 1157 designat. De Guidone S. R. E. Cardinale, Sedisque Apostolicæ ab Innocentio II Papa in Hispaniam legato, consulti potest laudatus Pagius ad annos B 1156 et sequentem; paucisque hic ex Papebrochio nostro ad diem 50 Maii in Commentario prævio ad Acta S. Ferdinandi III, Castellæ, Legionis etc. regis § 5 observasse juverit, Hispanis regibus olim satis familiare fuisse, regnorum suorum annos in chartis donationum, non tam numero signare, quam re aliqua ad omnem posteritatem memorabili; quod hic quoque observavit Alphonsus, concilium Vallisoletanum a Guidone celebratum, suumque cum Lusitanicæ rege colloquium memorando.

ad annum 1157, non seriis, figenda esse.

21 Ex eadem denique apposita Æra Hispanica MCLXXV recte redarguit Annalista Cisterciensis eos, qui Belli-fontani monasterii primordia post annum 1162, aut etiam post 1180 differunt. Causam vero, seu occasionem, tantæ Cisterciensium scriptorum hac super re discordiæ natam ex eo conjicit, quod solum pauci, quatuor scilicet e Claravalle coloni a S. Bernardo ad novum istud monasterium missi fuerint, solum veteri loci præfecto parituri. Nam hinc factum, censet, ut de hujusmodi domus initia instrumenta discordent etiam antiqua, et quædam neque inter Claræ vallis filias nominent, quædam postponent; quippe non misso conventu ex Claravalle, sed paucis monachis, hisque alterius imperio subfuturis, vix tanti fuit, ut tempus adnotaretur. Quæcumque hujus dissensionis ratio sit, ex ejusdem datæ chartæ anno refutantur, quotquot istud Belli-fontis monasterium, non Claravallis; sed cujuscumque alterius, eo tempore posterioris; filiam esse, voluerunt.

Altorum de Sancti in juventute monachatu

22 A relictis haud parum diversa narrat Philippus Seguinus lib. III Sanctorum Ordinis Cisterciensis, cuius verba ex recensione Henriquezii in Annotatis ad Menologium hoc die, huc transcribo. Martinus, vir præclari nominis et admirandæ virtutis, atque sedulus Euangelicæ perfectionis sectator, in Valle-paradisi regni Castellæ, abbas, in ipsa tenera ætate sacris Euangelii promissis illectus, insalutatis amicis, relictis parentibus, rebusque charissimis repudiatis, religionem monasticam professus est, ut Christum pauperem, cælibem simul et obedientem, rectius imitaretur. Secundum hæc S. Martinus jam inde a tenera ætate monachus factus est: sed in quo monasterio, quamve Regulam

secutus? Cum non aliud monasterium hic nominetur, quam Vallis-paradisi, videri potest id ipse ex Seguinii sententia fecisse in eodem monasterio, quod Cisterciensis Ordinis semper fuit, nec nisi in meliorem situm translatum anno circiter post Sancti obitum octogesimo sic appellari cepit, sicut infra exponemus.

25 Nec assentiri etiam possum ipsimet Henriquezio, Bucelino ac Tamayo, qui, dum Martinum S. Bernardi Claravallensis abbatis discipulum faciunt, sensisse videntur, eundem in Claravalle Religiosæ vitæ rudimenta posuisse, et quidem in tenella ætate, ut addit Bucelinus. Duorum priorum verba habes num. 2 et 5, Tamayi num. 12. Prorsus quoque aliam condendi monasterii sive causam, sive occasionem iidem martyrologi allegarunt; visum scilicet ab Alphonsi rege S. Martinum, seminudum sese in obscurissimo antro flagellantem, eoque spectaculo sic commotum principem, ut ex ejusdem voto monasterium Cisterciense condi fecerit, eidemque illum præfecerit abbatem. Forsitan Martinus a non nemine S. Bernardi discipulus dictus fuit, non quod ab ipsomet eodem sancto patre monasticis disciplinis fuerit imbutus, sed quod ejusdem etiam tum viventis consentientisque Institutum suscepit, inque suum induxerit contubernium: idque alius magis proprio obvioque sensu interpretatus fuit de eodem per ipsomet sanctum patriarcham instituto et in Hispaniam misso.

AUCTORE C. S.

per S. Bernardum in Hispaniam missionem, causaque,

24 Deinde cum audisset, eo loci speluncam fuisse, quæ apud Manricum a S. Martino primum in orationis recessum, mox in pauperum peregrinorum hospitium, ac denique in Cisterciensis Ordinis monasterium conversa fuisse dicitur, nesciretque, qua id ratione factum esset; aliunde vero didicisset, inter tabellas in ecclesia Vallis-paradisi appensas, esse, quæ Sanctum Ilagris se cadentem (ut num. 3 dictum est) exhibet, fortassis ista Alphonsi in charta donationis verba, Pro... devotione, quam habeo erga Martinum Cidis, quem inveni virum justum et sanctum, sic exponenda putavit, ut Alphonsus eum se flagellantem invenerit, eaque re motus, quod ille expetebat, monasterium extruendum curaverit. Divinare equidem nequeo, an tabula ista a Manrico laudata quippiam præterea contineat, quod isti faveat opinioni, tantæve sit vetustatis, ut eidem aliquid possit ponderis addere: verum quæ hactenus ex Manrico produximus, multo majorem veri speciem præferunt. Atque hæc ex conjecturis dixisse sufficiat.

seu occasione conditi monasterii narratio improbat.

25 Cetera sancti Abbatis gesta latent, seu injuria temporis, seu veterum incuria, nisi quod ille suo pacto de non dimittenda xenodochii cura steterit, dum vixit. Xenodochium (inquit Annalista ad annum 1157, cap. 5, num. 9) abbatæ subjectum mansit per multa tempora; certe usque ad ultimos annos illius sæculi utriusque domi donationes factæ leguntur, huic per monachos, illi per confratres inhabitatæ, utrosque sub abbatis dispositione. Plura etiam peculiariter illius facta non tradidit Seguinus, qui ejusdem elogium, cuius primam partem num. 22 recitavi, generalibus solum laudibus conclusit hoc modo: In qua quidem vivendi ratione ille incredibili fervore mentis in oratione cum Christo sæpe pernoctavit, Deum omnipotentem in spiritu et veritate adoravit, multos Religiosorum hominum cœtus ad perfectiorem vitam verbo simul et opere traduxit: unde et multis in vita et post mortem

Reliqua ejusdem Sancti gesta ignorantur.

AUCTORE
C. S.
Mortur San-
ctus anno
1152.

mortem emicuit miraculis, sicut in ejus Historia legitur. *De hac Historia egi superius § 4.*

26 *Pretiosam sancti Viri mortem anno Christi 1152 illigandam esse, probat ibidem Annalista cap. 4, num. 1, incidisse, inquiens, in hoc tempus, MEMORLE produnt, quarum hæc verba: « Æra MXXC Pridie Nonas Octobris obiit Dominus » Martinus Cidis, primus fundator, et abbas » loci istius. » Data æra Hispanica anno Christi 1152 vere congruit, subductis ab illa annis 58, quibus hæc illum præcedit. Eadem æra etiam recte convenit cum octava Lectione officii proprii inferius danda, in qua et idem Christi annus signatur, et quindecim anni a monasterii fundatione usque ad illius obitum numerantur, ducto scilicet horum principio ab anno 1157, quo Alphonsi imperatoris chartam pro ejusdem monasterii fundatione datam vidimus. Conveniunt item inscriptiones, suis pariter locis recensendæ, quæ ipsius corpus per octoginta annos in primo suo sepulcro jacuisse memorant, dum inde primo translatum fuit.*

die 6 vel 7
Octobris,

27 *Sed an allegata a Manrico Memoria, quæ cujus ætatis sint, ille non explicavit, etiam diem obitus recte signavit? Si ita est, Martinus, contra ac Manricus ipsemet statuit, non die 7 sed 6 Octobris obiisse dicendus est; nam Pridie Nonas Octobris hunc, non istum, diem indicat. Aut igitur vitiosæ hæc in parte sunt istæ memoriæ, aut describentis vel typhothæ errore vitiatæ; in usque pro Pridie Nonas legendum est Nonis, aut sancti Abbatis mors uno die, quam alius creditur, maturanda. Ut sit, de anno non de die 6, consentit octava Lectio Officii Ecclesiastici, quæ apud Manricum loco citato, num. 5 sic habet: Transactis a fundatione domus quindecim annis, charos filios suos relinquens sanctitatis hæredes, et terram suam suis virtutibus decoratam, signisque mirabilibus ac innumeris beneficiis ditatam et illustratam, mundi despector, ejusque principis debellator, supra mundum ascendit, divitiis meritorum abundans, clarus triumphis, miraculis gloriosus, mensis Octobris, die septimo, anno Domini millesimo quinquagesimo secundo. Sacrum sui Patris sancti corpus filii ejus et fratres in ecclesia prioris situs honorifice condiderunt; ibique per octoginta annos est asservatum.*

completis in
prælatura
annis 15:
ejusdem pro-
ximi succes-
sores.

28 *Jam dixi supra, annos quindecim, qui a fundatione monasterii usque ad Martini obitum transacti dicuntur, inchoandos esse a Charta donationis Alphonsi imperatoris, data anno 1157, die 4 Octobris, a quo tempore si numeres usque ad diem 6 vel 7 ejusdem mensis Octobris anni 1152 annos quindecim biduo triduove completos reperies; proindeque recte se habent calculi in Officio proprio positi. Ceterum ex quatuor monachis Cisterciensibus, quos Martinum a S. Bernardo impetrasse dixerat Manricus, egeam eidem successisse, ait, huic Gerardum, ac Gerardo denique Petrum, dictum Pictaviensem; subditque, Ea (fuit) Bernardi in Martinum reverentia, cui nullum subdiderit, nisi quos sciebat dignos præesse aliis; ea Hispanorum modestia monachorum, qui nullum unquam ex suis sibi præfecerint, quandiu missi a Bernardo perdurarent.*

§ III. Monasterii Bellifontani situs ac nominis mutatio : geminæ sacri corporis translationes, inscriptiones seu tabulæ de iisdem factæ : reliquiæ ecclesiæ Zamorensi concessæ : monasterii fortuna.

Hactenus pauca illa, quæ de S. Martini gestis novimus, deprompsimus ex illustrissimi Manrici Annalibus Cisterciensibus, ex quibus etiam cetera quædam ad ejusdem gloriam posthumam spectantia referemus. Caput 5 anni 1252 sic orsus est : Hoc anno Ferdinandus Castellæ rex, quod olim avus, (imo proavus) condidisset imperator Alphonsus, monasterium, dictum de Bellofonte, seu de Peleas in Zamorensi diocesi, ob intemperiem aeris atque alia incommoda, quæ monachi in ea dudum experti essent, in alium locum commodiorem transtulit, atque nomen cum loco mutare jussit, ædificatis, ipsius regis expensis, novis habitationibus, quas sive ab ipso, in quo surgebant, fundo supra modum amœno; sive ex sanctorum, quibus præparabatur, conversatione, Vallem-Paradisi præcipit appellari, litteris de translatione expeditis appellationeque, quas ex archivis ejusdem monasterii (insigne monumentum regniæ pietatis largitatisque, atque ejus, quam Cistercio exhibebat, venerationis) breves et graves pro meo more transcribam.

Monasterium
Bellifontis
munificentiâ
S. Ferdinandi
regis.

50 « Ferdinandus rex Castellæ et Toleti, Legionis et Galleciæ Dei gratia, omnibus, ad quos præsens scriptum pervenerit, salutem et gratiam. Scripturæ sacræ testimonio declaratur, quod spiritualis homo propositum non mutat, cum pro salute animæ suæ utilius aliquid meditatur : inde est, quod, cum abbas et monachi monasterii DE BELLO-FONTE, quod PELEAS generaliter appellatur, Ordinis Cisterciensis, ibidem diutius fuerint conversati, et propter inæqualitatem loci, et aeris distemperantiam graves corporum ægritudines et alia incommoda quamplurima sustinerent, propter quæ divinum servitium, ad quod specialius sunt adstricti, commode explere non possunt, ut ex voto tenentur; eorum tranquillitati providere volentes, et ut religio temporibus nostri Dei servitio suscipiat incrementum, dictos abbatem et monachos transferimus ad monasterium, quod mandavimus constituendum in loco, qui VALLIS-PARADISI vulgariter appellatur; firmiter prohibendo, ut deinceps, nisi VALLIS-PARADISI locum, sive monasterium, aliquis audeat appellare. »

E

F

51 « Si quis ergo hanc chartam infringere, seu in aliquo diminueri præsumperit, iram Dei omnipotentis plenarie incurrat, et regniæ parti mille aureos in cauto persolvat, et damnum super hoc illatum prædicto monasterio restituat duplicatum. Facta charta apud Avilam, regis expensis, secunda die Novembris, æra M CC LXX; id est, anno vulgari 1252, subductis inde annis 58. Ferdinandus, cujus charta est, fuit hujus nominis III Castellæ ac Legionis

cujus charta
recitatur.

situm et no-
men mutat
anno 1252.